

UNIVERZITA KOMENSKÉHO V BRATISLAVE
Rímskokatolícka cyrilometodská bohoslovecká fakulta

Hodnotiaca správa o vedeckej činnosti fakulty za rok 2023

Bratislava Apríl 2024

Hodnotiaca sprava vedeckej a výskumnej činnosti RKCMBF UK za rok 2023, zostavená na základe hodnotiacich kritérií Dlhodobého zámeru fakulty (DZ) na roky 2021 – 2027.

1. Fakulta si slobodne vyberá oblasti výskumu (DZ 2.1)

Pápež František vo svojej konštitúcii o univerzitách a cirkevných fakultách *Veritatis gaudium* (Radosť z Pravdy) z roku 2017 primárne akcentuje práve požiadavku slobody v teologickom bádani, keď hovorí, že dobrý teológ nemá mať uzavreté myslenie, ale stále otvorené voči Božiemu *maius* a voči pravde a stále sa vyvíjajúce.¹ Tento svoj postoj prakticky preukázal, keď na 4. dubium kardinálov, teda: „Či je možné udeľovať kňazské svätenie ženám?“, odpovedá, že aj keď v prípade definitívneho rozhodnutia, aké bolo vydané aj v tejto otázke pápežom Jánom Pavlom II., nejde o dogmatickú definíciu, musia ju všetci akceptovať a nikto jej nemá verejne odporovať. Predsa však môže a má byť predmetom ďalšieho skúmania.² Touto svojou odpoveďou pápež jasne deklaruje, že skúmanie v Katolíckej cirkvi je slobodné a nevyhýba sa ani stabilne hlásaným pravdám v presvedčení, že takýto výskum môže byť prehĺbiť a skvalitniť doterajšiu argumentáciu, a tým zvýšiť hodnovernosť tvrdenia, alebo objaviť nový spôsob náhľadu či výkladu, ktorý umožní vnímať doterajšiu platnosť tvrdenia zo širšej perspektívy, kde sa ukáže v novom svetle, ktoré ju pomôže precizovať či špecifikovať. V duchu tohto postulátu a jeho praktického uplatňovania najvyšším veľkňazom Katolíckej cirkvi si aj naša fakulta slobodne volí oblasti a odvetvia vedy, v ktorých realizuje svoj výskum, ako aj metódy a prístupy používané pri ich skúmaní.

Stručne ich možno definovať tak, že primárnym prirodzeným predmetom výskumu na RKCMBF UK je absolútna a večná transcendentná realita, ktorú od počiatku existencie nášho jazyka označujeme termínom Boh. Skúmanie *sacra* ako fenoménu na všetkých možných úrovniach jeho prítomnosti: gnozeologickej, epistemologickej, lingvistickej, hermeneutickej, sociálnej, kultúrnej, kultickej, mystickej a religionistickej, ako aj na mnohých iných úrovniach, je základnou všeobecnou charakteristikou teologickej vedy, ktorá sa na našej fakulte pestuje. Katolíckym sa volá naše poznávanie teologických fenoménov preto, že skúma Zjavenie Boha, ktoré bolo ľudstvu a v ľudstve od počiatku odovzdávané slovnou a písomnou formou, v celej totalite (gr. *kat' holón*) tradície Cirkvi. Podľa pápeža sa efektívnosť tohto prístupu prejavuje aj vo vzťahu k rozkúskovanému a nezriedka rozbitému spektru dnešných univerzitných štúdií a tiež vo vzťahu k neistej, konfliktnnej a relativistickej pluralite súčasných mienok a kultúrnych ponúk.³ Tento prvotný cieľ skúmania postuluje na našej fakulte existenciu štyroch katedier. Božské Bytie samo v sebe a historický impakt jeho konania na dejiny ľudstva skúma Katedra kresťanskej filozofie a historických vied. Výskumom Zjavenia Boha v jeho plnosti a pluralite, najmä v posvätných textoch kresťanstva, sa zaoberá Katedra biblických vied. Vedecké výstupy oboch predošlých katedier následne používa Katedra systematickej teológie na zostavovanie teoretických modelov funkčnej božsko-ľudskej interpersonality. A na Katedre praktickej teológie následne skúmajú možnosti efektívnej implementácie týchto modelov v lokálnych či globálnych komunitách.

---

¹ FRANTIŠEK: V. G. 3.

² Porov. VATICAN NEWS: Pápež odpovedá na „dubiá“ piatich kardinálov (otázky a odpovede). Dostupné na internete (12. 2. 2024): <https://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20231004028>.

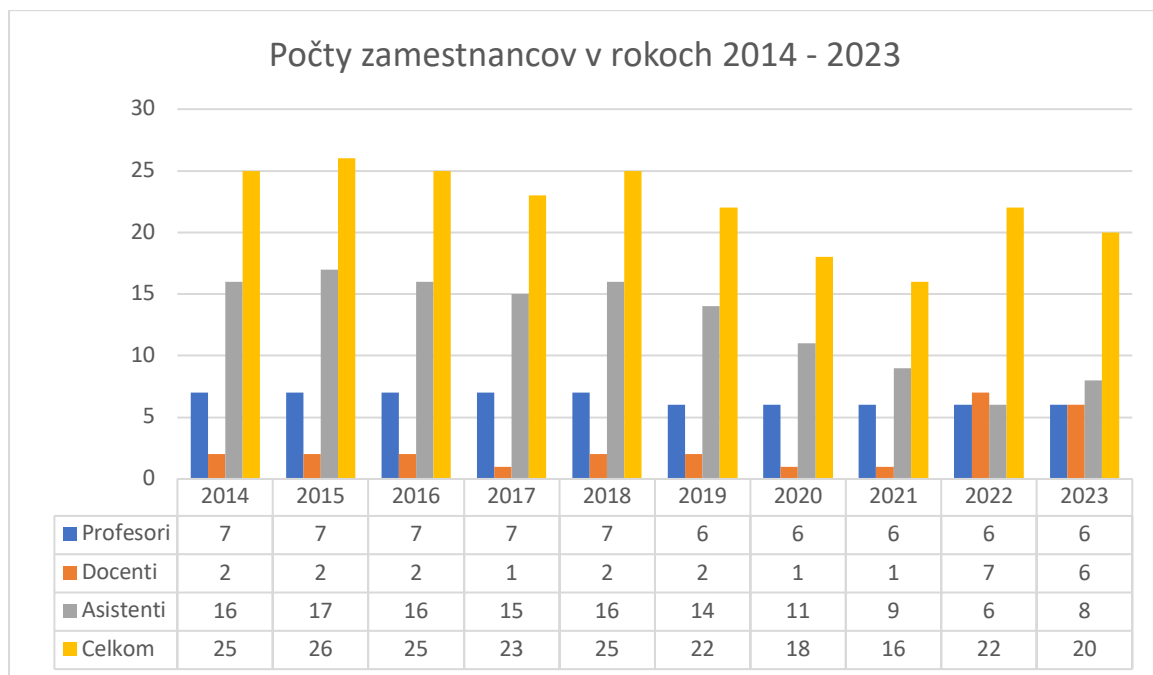
³ FRANTIŠEK: V. G. 4c.

1.1 Hodnotiace kritérium 1: Počet a podiel tvorivých pracovníkov na výskume

Na štyroch katedrách našej fakulty v roku 2023 pôsobilo 20 vedeckých pracovníkov na ustanovený týždenný pracovný čas: 6 profesorov, 6 docentov a 8 odborných asistentov, všetci na funkčných miestach zodpovedajúcich ich zaradeniu, s nasledovným rozložením:

- na Katedre filozofie a histórie: 2 profesori, 1 docentka a 1 odborný asistent,
- na Katedre biblických vied: 1 profesor, 3 docenti a 1 odborný asistent,
- na Katedre systematickej teológie: 2 profesori, 1 docent a 1 odborný asistent,
- na Katedre praktickej teológie: 1 profesor, 1 docent a 5 odborných asistentov.

Vývoj počtu zamestnancov v ostatnom decénií môžeme sledovať v nasledujúcej grafike:

Ak sa pozrieme na dlhodobý vývoj a perspektívu, tak personálne obsadenie fakulty sa postupne stabilizovalo na približne 20 vedecko-pedagogických pracovníkoch, medzi ktorými sú paritne zastúpení profesori, docenti i asistenti. Takto ustálený profesorský zbor je zárukou dlhodobých tvorivých projektov na fakulte. V ostatných rokoch významne narástol najmä počet docentov doplnený primeraným počtom asistentov, potrebných pre kvalitné pedagogické pôsobenie i pozitívny výhľad do budúcnosti v oblasti napredovania vedeckého výskumu. Habilitačné a inauguračné konania budeme za rok 2023 sumarizovať v bode 4.2.

1.2 Hodnotiace kritérium 2: Kvantitatívne zhodnotenie tvorivých výstupov

V roku 2023 vyprodukovalo 20 vedecko-pedagogických pracovníkov našej fakulty spolu 103 výstupov pre rôzne cieľové skupiny a s pestrou scientometrickou škálou. Pre možnosť formulovania trendov a prognóz ďalšieho vývoja uvádzame údaje aj za uplynulé decénium.

Z kvantitatívneho porovnania tvorivých výstupov je na prvý pohľad zrejmé, že publikačná produktivita našich pedagógov sa udržuje vo viac-menej stabilnom pásme, pričom priemer za decénium osciluje okolo čísla 100. To predstavuje priemerne 5 výstupov na pedagóga ročne. Tento pomer sa nám zdá ako vyvážený a nazdávame sa, že keby sme ašpirovali na jeho kvantitatívne zvyšovanie, podpísalo by sa to nevyhnutne na kvalite výstupov. Táto zvyšujúca sa kvalita sa prejavuje aj na počte zahraničných výstupov, ktorý v roku 2023 predstavoval takmer 17% zo všetkých publikácií, pričom v roku 2022 to bolo iba takmer 9%. To ukazuje na želanú postupnú internacionalizáciu slovenskej teologickej vedy a výskumu na našej fakulte. Rovnako želateľný je aj nárast počtu indexovaných výstupov, ktoré tvorili v roku 2023 takmer tretinu (31%) z celkového počtu publikovaných textov, pričom v predošlom roku to bolo 20%. Najmä v týchto kategóriách je žiadúce udržať tento stúpajúci trend a postupne dospieť aspoň k polovici internacionálnych vedeckých výstupov, aby bola vyvážené saturovaná tak domáca, ako aj medzinárodná vedecká komunita, a čo k najvyššiemu pomeru indexovaných titulov, keďže tie sú známkou vedeckej kvality práce našich pedagógov ako výstupy znášajúce aj prísne recenzné konania v indexovaných médiách. Zhodnoteniu vedeckých výstupov sa bližšie budeme venovať v bode 3.1 a popularizačných výstupov v bode 5.2.

1.3 Hodnotiace kritérium 3: Finančná podpora vedy a výskumu

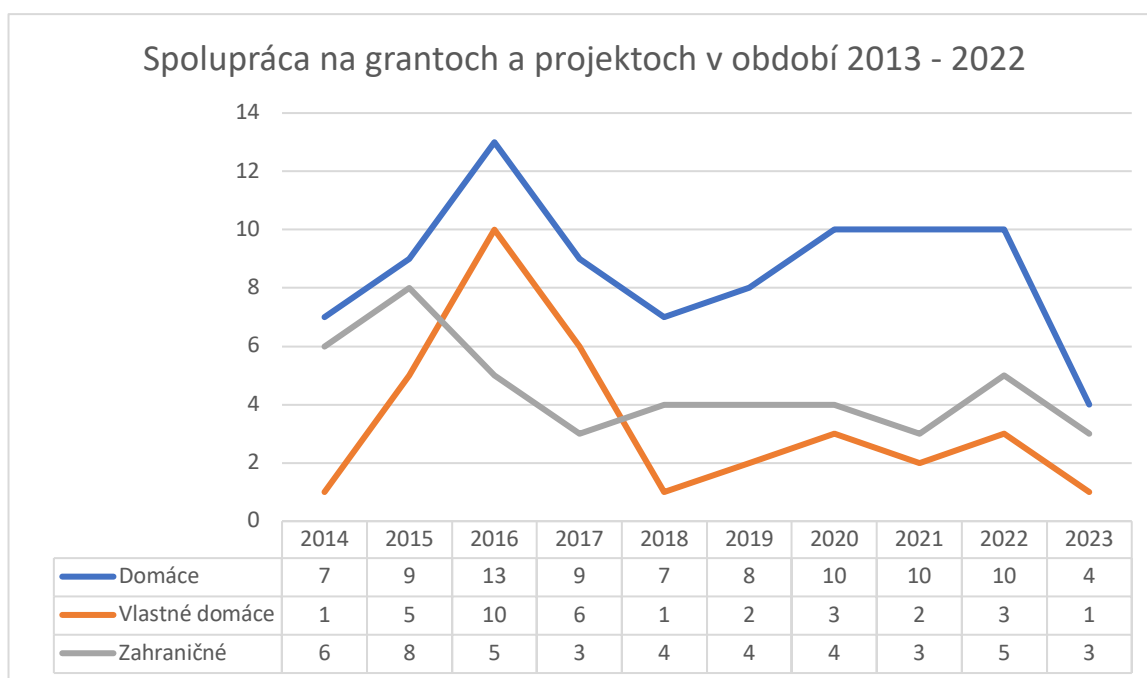
Pedagógovia našej fakulty v roku 2023 participovali na 2 finančne dotovaných projektoch APVV z MŠ SR. Naša fakulta z uvedených schém získala na podporu vedy a výskumu v roku 2023 spolu 5 345 eur. Celkovo pracovalo na grantoch financovaných fakulte 5 pracovníkov.

Typ projektu	Názov projektu	Participant	Čerpanie v roku 2023
APVV-18-0103	Paradigmatické zmeny v nazeraní na vesmír a človeka z filozofickej, teologickej a fyzikálnej perspektívy (2019 – 2023)	Marián Šuráb, spoluriešiteľ	2 345, - €
APVV-22-0204	Religiozita a hodnoty trvalej udržateľnosti	Viliam Judák, spoluriešiteľ	3 000, - €

Tento finančný aj personálny pokles oproti roku 2022 je spôsobený tým, že jeden projekt VEGA sa ukončil v 2022 a druhý APVV začal v júli 2023. Prísľubom je, že sa nové výskumy hradené z grantových schém začnú preplácať v roku 2024. V porovnaní uplynulého decénia v hodnotiacom kritériu finančne dotovaného výskumu fakulta obstála takto:

Hoci sme v roku 2023 na prvý pohľad nedosiahli najvyšší objem finančných prostriedkov, predsa z grafického náčrtu vývoja v oblasti vyplýva, že trend získavania financií na rozvoj vedy z grantových schém má aj na našej fakulte od roku 2018 progresívnu tendenciu. Vzhľadom na dva grantové projekty (VEGA a KEGA), ktoré boli v roku 2023 ohodnotené ako úspešné, dúfame, že objem financií sa v nasledujúcom období kontinuálne bude zvyšovať, aspoň pokiaľ ide o národné grantové schémy. Kvantitatívne zhodnotenie spolupráce našich pedagógov na grantoch za 10 rokov je nasledovné:

Z uvedenej schémy vyplýva, že v skúmanom období je pre fakultu štandardom podieľať sa priemerne na 4 medzinárodných a 8 národných projektoch. V uplynulom roku pracovali na grantoch nepreplácaných fakulte 3 pedagógovia: na 3 zahraničných grantoch pracovala prof. Hrabovec (zo schémy ERC *Negotiating Sovereignty: Challenges of Secularism and Nation Building in Central Eastern Europe since 1780*; zo schémy DFG *Renovabis Handbuch zur Religions- und Kirchengeschichte der Slowakei im 20. Jahrhundert* a na projekte zo schémy GLOBALVAT ANR France *Rebuilding the World, Society, and Human Identity (1939-1958): The Global Perspective of the Vatican Archives*); doc. Jančovič pracoval na zahraničnom (projekt zo schémy Ian Ramsey Centre John Templeton Foundation *Persons of Responsibility: Human, Animal, Artificial, Divine*) a na domácom APVV projekte (SAV *Biblický text a jeho terminologické diskurzy v modernom spisovnom jazyku. Na príklade Listov apoštola Pavla*) a ThDr. Thurzo pracoval na VEGA projekte (*Možnosti a limity aplikácie paliatívnych princípov do starostlivosti o ťažko chorých a zomierajúcich počas pandémie Covid-19, so zameraním na nové výzvy pre interdisciplinárne tímy v zariadeniach sociálnych služieb a hospicoch*).

Vedenie fakulty sa začalo cielene zameriavať na zvýšenie počtu vlastných projektov, kde budú naši pracovníci hlavnými riešiteľmi. V roku 2023 boli podané:

- jeden APVV projekt, na ktorom by mohli pracovať 15 riešitelia zo 4 katedrií našej fakulty a z fakulty Medzinárodného práva na PraF UK,
- tri VEGA projekty,
- jeden KEGA projekt.

2 Fakulta podporuje vedeckú spoluprácu s inými pracovníkmi (DZ 2.2)

V programovej konštitúcii o vysokých školách *Veritatis Gaudium* požaduje pápež, aby sa na teologických fakultách vytvorili vhodné podmienky pre spoluprácu s akademickými inštitúciami v rôznych krajinách a tiež so študijnými centrami inšpirovanými rôznymi kultúrnymi a náboženskými tradíciami. Zároveň majú vznikať študijné centrá zamerané na výskum a štúdium závažných problémov doby, ktoré dnes ľudstvo trápia, s cieľom ponúknuť vhodné a realistické spôsoby ich riešenia.⁴ Preto sa aj naša fakulta zapája do národnej i medzinárodnej spolupráce, a najmä prostredníctvom projektovej činnosti participuje na národnom i svetovom výskume a overovaní vedeckých axiém. Nejde iba o teologické štúdiá, ale aj o spoluprácu s príbuznými odbormi, ktorými sú hlavne: filozofia, história, právo, filológia, lingvistika, pedagogika, etika, psychológia, sociológia, ale aj prírodné vedy. Táto kooperácia prebieha na niekoľkých úrovniach, ktoré sledujú jednotlivé hodnotiace kritériá.

2.1 Hodnotiace kritérium 1: Spolupráca s ostatnými teologickými fakultami

Naša fakulta prirodzene vedecky spolupracuje najmä s kolegyňami a kolegami zo sesterských teologických fakúlt na Slovensku, ktorými sú: EBF UK, FiF UK, TFTU, TF KU, GTF PU, PBF PU. V študijnom odbore Katolícka teológia máme s platnosťou do roku 2026 podpísané bilaterálne zmluvy aj so 7 teologickými fakultami na zahraničných univerzitách:

- v Poľsku: Papal University of John Paul II. in Krakow, University of Cardinal Stephan Wyszyński in Warsaw, Nicolaus Copernicus University in Toruń,
- v Írsku: Pontifical University, St Patrick's College Maynooth (Kildare),
- v Litve: Vytautas Magnus University of Kaunas,
- v Slovinsku: University of Ljubljana

---

⁴ FRANTIŠEK: V. G. 4d.

- v Maďarsku: Episcopal Theological College of Pécs

V rámci tejto spolupráce sa 5. 6. 2023 uskutočnila na Univerzite Stefana Wyszyńskiego vo Varšave prednáška prof. Antona Adama: *Miejsce filozofii w teologii Wincentego Granata*. V spolupráci s Univerzitou Jána Pavla II. v Krakove a Univerzitou v Ljubljane sme v dňoch 14. – 15. 5. 2023 zorganizovali v Nitre medzinárodnú vedeckú konferenciu: *Zapojenie laikov do služby slova v Cirkvi: dejiny a súčasné výzvy*. Okrem toho sa naši pracovníci aktívne zúčastnili na 9 zahraničných, 16 domácich medzinárodných a 3 domácich vedeckých konferenciách organizovaných spolupracujúcimi subjektami, väčšinou s prezentáciou pozvaného príspevku. Na úrovni osobnej spolupráce jednotlivých pedagógov spolupracuje fakulta s mnohými kolegami z vedeckých a vzdelávacích inštitúcií najmä v Taliansku a vo Vatikáne, v nemecky hovoriacich krajinách, Česku, ale aj inde v Európe. Doc. Štrba pravidelne vedie kurzy na Fakulte biblických vied a archeológie v Jeruzaleme, ktorá je súčasťou Pápežskej univerzity Antonianum v Ríme. Naši pedagógovia pripravujú s kolegami z týchto univerzít a fakúlt spoločné publikácie, konferencie a výskumné projekty, vzájomne konzultujú, hodnotia a evalvujú svoje aktivity, výskumy a poznatky.

2.2 Hodnotiace kritérium 2: Interdisciplinárny výskum

Pedagógovia našej fakulty sa zúčastňujú na interdisciplinárnom bádání najmä v rámci grantových schém s kolegami v oblasti humanitných vied: histórie, filozofie, jazykovedy a psychológie, ale aj práva a medicíny. V roku 2023 participovali na 3 medzinárodných historicky orientovaných projektoch a v rámci národných projektov na 1 zameranom na jazykovedu, 1 na medicínu a 3 na filozofiu.

2.3 Hodnotiace kritérium 3: Spolupráca s pracoviskami mimo akademickej sféry

Pracovníci našej fakulty spolupracujú aj s viacerými neuniverzitnými vedeckými inštitúciami v zahraničí, najmä historickými výskumnými ústavmi v nemecky hovoriacom prostredí, v Ríme či vo Vatikáne. Prof. Hrabovec je členkou Pápežského výboru pre historické vedy a doc. Štrba je členom Pápežskej biblickej komisie. Aj ďalší pracovníci fakulty sa pravidelne zúčastňujú na zasadnutiach medzinárodných vedeckých inštitúcií a grémií, ktorých sú členmi. V roku 2023 absolvovali naši pracovníci 10 zahraničných študijných a výskumných pobytov najmä v Európe (Vatikán, Taliansko, Maďarsko, Írsko) a v Izraeli.

Pri popularizácii a divulgácii výstupov svojho výskumu spolupracuje naša fakulta s ďalšími domácimi nábožensko-kultúrnymi inštitúciami, ako sú Spolok sv. Vojtecha, Matica Slovenská alebo Katolícke biblické dielo či Katolícke pedagogické a katechetické centrum. Na vedeckej báze aj s ďalšími vedeckými inštitúciami na Slovensku, akými sú ústavy Slovenskej akadémie vied, knižnice a múzeá. Fakulta ponúka aj exaktnú expertízu, ktorú vykonávajú pracovníci našej fakulty najmä v oboroch bioetiky, psychológie, historiografie a masmédií, pre diecézne pastoračné centrá, katechetické úrady, diecézne archívy a diecézne historické knižnice.

3 Fakulta zabezpečuje kvalitu publikačných výstupov (DZ 2.3)

Veritatis Gaudium považuje za prvú a hlavnú úlohu kresťanských univerzít a fakúlt vedeckým bádáním zdokonaľovať a povznášať vlastné predmety, najmä tie, čo súvisia s kresťanským Zjavením a priamo slúžia poslaniu Cirkvi, systematicky predkladať v ňom obsiahnuté pravdy, v ich svetle skúmať vynárajúce sa nové problémy a komunikovať ich svojim súčasníkom

spôsobom primeraným rôznym kultúram.⁵ Aby naša fakulta vyhovela tejto opodstatnenej požiadavke, predkladajú jej pracovníci výsledky svojho vedeckého bádania a výskumu formou rozličných typov publikácií vedeckej verejnosti, aby kolegyne a kolegovia zhodnotili a prípadne ďalej používali výsledky ich bádania vo svojej vedeckej práci, ale aj širokému laickému publiku. Na pôde našej fakulty vychádzajú s polročnou periodicitou dva vedecké časopisy so štandardným recenzným konaním a medzinárodnými redakčnými radami:

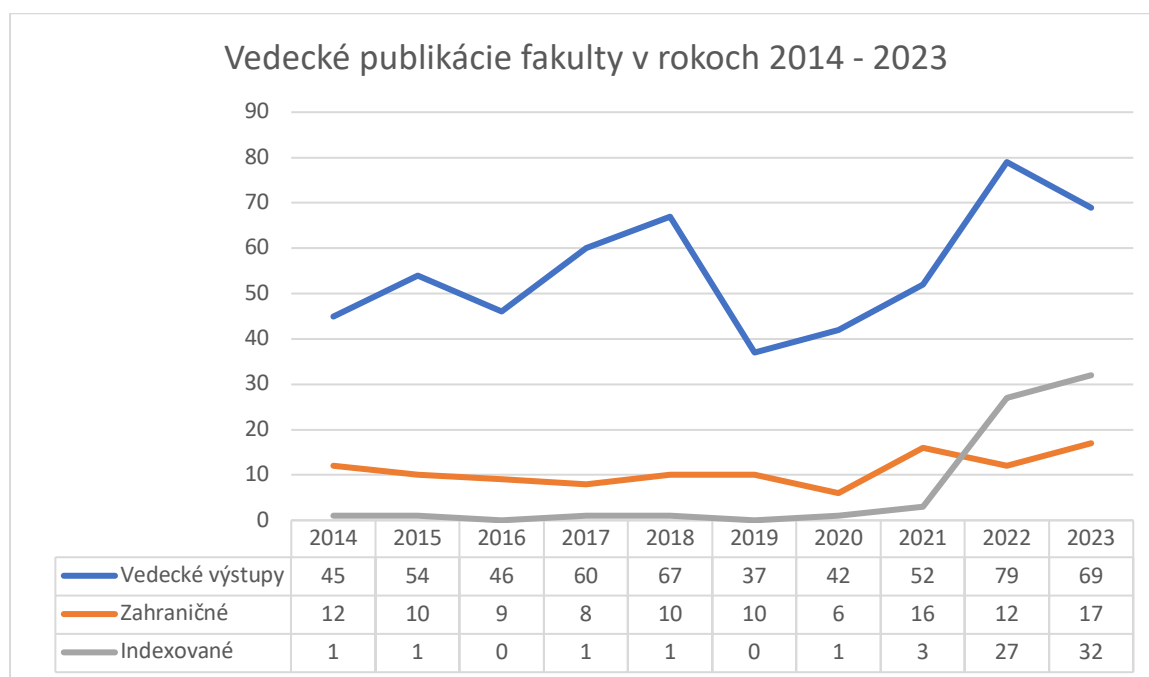
- Vedecký teologický časopis *Studia Biblica Slovaca*, evidovaný od roku 2023 v citačnej databáze SCOPUS a zameraný na skúmanie Svätého písma Starého a Nového zákona, predovšetkým zo stránky filologickej, historickej, exegetickej a teologickej. ISSN 1338-0141. Šéfredaktor: Doc. SSD. Blažej Štrba, PhD., výkonná redaktorka: SSDr. Martina Korytiaková, PhD. Online prístup: <https://frcth.uniba.sk/stbis/>
- Vedecký teologický časopis: *Acta facultatis theologiae Universitatis Comenianae Bratislaviensis* so širokým zameraním na všetky teologické témy a oblasti. ISSN 1335-8081. Šéfredaktor: Prof. ThDr. Jozef Krupa, PhD., výkonný redaktor: ThLic. Tomáš Pavlík. Online prístup: <https://frcth.uniba.sk/acta/>

3.1 Hodnotiace kritérium 1: Počet a kvalita vedeckých výstupov

V uplynulom roku publikovali vedeckí pracovníci našej fakulty 103 výstupov, z čoho bolo 69 vedeckých výstupov v kategóriách V1 – V3. To predstavuje priemerne 3,45 výstupu na pracovníka. Z týchto vedeckých výstupov bolo:

- 32 (46%) indexovaných v databázach SCOPUS a WoS (priemer 1,6 na pracovníka)
- 17 (24%) zahraničných výstupov (priemer 0,85 na pracovníka)
- 7 vedeckých monografií (priemer 0,35 na pracovníka)
- 13 kapitol v monografiách alebo monografických štúdií (priemer 0,65 na pracovníka)
- 49 vedeckých článkov a konferenčných príspevkov (priemer 2,45 na pracovníka)

V dlhodobom horizonte sa vedecké publikovanie našich pracovníkov vyvíja nasledovne:

⁵ FRANTIŠEK: V. G. 3 § 1.

Táto grafika nám umožňuje sledovať trend vo vývine počtu publikácií, ktorý sa po personálnych zmenách v počte pedagogických a vedeckých pracovníkov v uplynulom roku zrejme ustáli na približne 70 – 80 vedeckých výstupoch ročne. To sa zdá ako hranica optima, keď ešte kvantita vedeckých výstupov nemá zásadný dopad na ich kvalitu. Tá môže vďaka tomu kontinuálne rásť pri optimálnom priemere 3 – 4 vedecké výstupy na pracovníka. S potešením sledujeme najmä rapidný vzostup publikácií v indexovaných zahraničných periodikách, ktoré vďaka svojej publikačnej etike garantujú jednak vysokú kvalitu zverejňovaných výstupov a na druhej strane lepšiu viditeľnosť výstupov pre svetovú vedeckú komunitu, a tým aj viac citácií pre našich pracovníkov. Publikovanie v zahraničných médiách sa dlhodobo drží na priemernej úrovni cca 15 výstupov za rok. V tejto oblasti je ešte priestor pre progres a veríme, že aj v tomto ukazovateli nastúpia naše výstupy v budúcnosti na vzostupnú trajektóriu tak, aby boli paritne zastúpené príspevky pre domácu i svetovú vedu. Tento trend internacionalizácie reprezentujú aj vybrané najvýznamnejšie publikácie z uplynulého roka, keďže všetky sú zahraničné:

1. THURZO, Vladimír, VIVODA, Michal, REIMER, Tibor: *Man and machine*. Dublin: International scientific board of catholic researchers and teachers in Ireland 2023. ISBN 978-1-9989986-9-2.
2. HRABOVEC, Emília: Die 3. Päpstliche Mission in Deutschland (1945-1950). In: *Römische Quartalschrift*. Roč. 118, č. 1-2 (2023), s. 87-128. ISSN (print) 0035-7812. WOS CC
3. KRUPA, Jozef, Trstenský, František, Tirpak, Peter, Kondrla, Peter: The Permanent Validity of the Doctrine on the Universal Mission of the Church. In: *Acta Missiologica*. Vol. 17, N. 2, str. 283-292. ISSN 1337-7515. SCOPUS
4. JANČOVIČ, Jozef: Before Him Went Pestilence (Hab 3:5): Biblical Lexis and Semantic Field of Epidemics. In: *Old Testament Essays*. Vol. 36, N. 2 (2023), s. 528-554. ISSN 1010-9919. SCOPUS
5. ŠTRBA, Blažej: Joshua's profile at the descent from Mount Sinai. In: *Liber Annuus: Annual of the Studium Biblicum Franciscanum Jerusalem*. Milano : Edizioni Terra Santa 2023, s. 141-178. ISBN 979-12-5471-176-7.

Traja autori z našej fakulty sa vo svojom spoločnom monografickom výstupe podujali skúmať etické hľadiská aktuálnej, pomerne komplikovanej a zaujímavej oblasti vedeckého bádania, ktorou je vylepšovanie schopností ľudskej bytosti. Tému skúmajú každý z pohľadu svojej odbornosti a usilujú sa hľadať etické princípy na odlíšenie toho, čo je v tejto oblasti morálne prípustné tak, aby sa zachovala integrita ľudskej prirodzenosti, a čo ju môže zdeformovať do tej miery, že sa začína vymykať definíciám ľudskej bytosti.

Hermeneutika skutkov a slov a ich spätná interpretácia v konaní privilegovaného vyslanca je ťažiskovou témou aj v príspevku Emílie Hrabovec, ktorá na základe svedectiev z novootvorených vatikánskych archívov rekonštruje poslanstvo a význam málo známej, ale o to dôležitejšej kapitoly pontifikátu Pia XII., keď v roku 1945 posla ako svojho legáta Aloisa Müncha, aby tlmočil západným spojencom v nemeckej okupačnej zóne pápežov postoj a postup, ktorý navrhuje uplatňovať voči vojnovým utečencom zo Sovietskeho zväzu a z krajín sovietskej zóny vplyvu.

Hermeneutike sa venuje aj štúdia Jozefa Krupu a jeho kolegov, ktorí si všímajú vyjadrenie emeritného pápeža Benedikta XVI. o tom, že kresťanské misie by mali byť primárne namierené iba k „národom“ čiže pohanom, a nie k židovskému Božiemu ľudu. Po analýze

možných interpretácií tohto vyjadrenia a ich porovnania s konštantným výkladom Ježišovho misijného príkazu v rámci katolíckej tradície dospievajú autori k názoru, že tento názor emeritného pápeža je nekonzistentný s trvalou náukou, a preto si zatiaľ nenašiel uplatnenie v katolíckej systematickej teológii. Spoločnou črtou všetkých vybraných príspevkov je teda správna a korektná interpretácia faktov, ktorá vedie k racionálnemu a na faktoch založenému zhodnoteniu pomerne komplikovaných javov v texte i v spoločnosti. Nazdávame sa, že práve toto je jediná správna odpoveď vedy na rôznorodé otázky v postfaktuálnej a konšpiráciami či hoaxami presiaknutej súčasnosti.

Jozef Jančovič sa zameriava vo svojom príspevku tiež na premenu jednej entity, tentoraz však jazykovú a mentálnu. Skúma jednotlivé predbiblické lexémy používané pre vyjadrenie epidémií nákazlivých chorôb v staroveku, ktoré v pôvodnom kontexte označovali personifikované božské bytosti, a opisuje ich biblickú metamorfózu na služobníkov jediného Boha Izraela v zmysle nástrojov výkonu jeho spravodlivosti. Tak sa epidémia v biblickom texte stáva nástrojom pomáhajúcim interpretovať Božie rozhodnutia a jeho vôľu.

Na tejto línii osciluje aj príspevok Blažej Štrbu, ktorý sa vo svojom článku na základe ostatných výskumov pokúša nanovo interpretovať postavenie a úlohu Jozueho ako Mojžišovho spoločníka a hovorcu v rámci opisu jeho zostupu z vrchu Sinaj a konfrontácie s modloslužbou Izraelského ľudu zhromaždeného pod vrchom. Osobu Jozueho je totiž pri hlbšom premyslení týchto textov možné vnímať aj ako interpretačný kľúč pre identifikáciu a zavrnutie modloslužby, ktoré následne vykonáva Mojžiš.

Prehľad všetkých výstupov je [Prílohou výročnej správy fakulty za rok 2023](#).

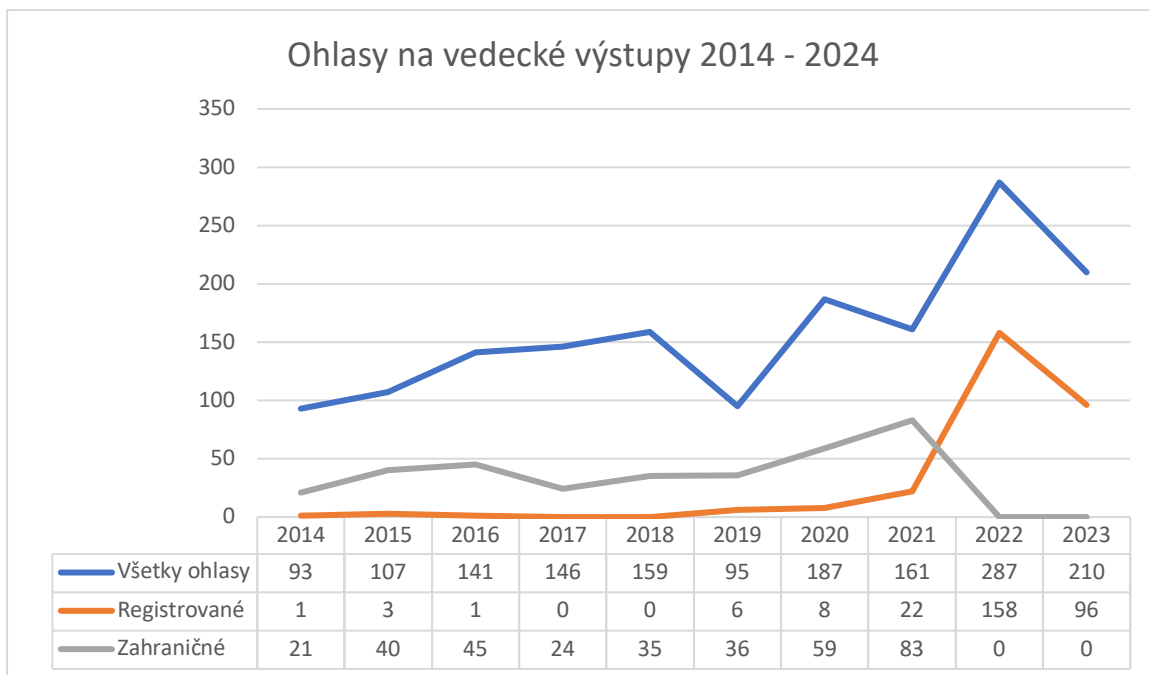
3.2 Hodnotiace kritérium 2: Počet a kvalita ohlasov na vedecké výstupy

Mnohé vedecké práce našich pracovníkov sa dočkali aj ohlasu vo vedeckej obci. Ich diela v roku 2023 citovalo 210 publikovaných vedeckých výstupov, z toho:

- 96 citácií bolo v publikáciách zaradených do citačných indexov WoS a SCOPUS
- 100 citácií bolo vo výstupoch neregistrovaných v citačných databázach
- 14 recenzií na vedecké výstupy
- ďalších 225 citácií dodatočne pripísaných v tomto roku za predošlé roky

Od roku 2021 sa zahraničné citácie samostatne neevidujú. Prehľad všetkých výstupov sa nachádza v [Prílohe výročnej správy fakulty za rok 2023](#).

Prehľad dlhodobého vývoja kvantity i kvality ohlasov je možné sledovať v prehľadnej grafike:

Na záver možno skonštatovať, že ako v predošlom roku 2022 stúpila vedecká reflexia našich publikácií zo 161 na 287, čo predstavuje rapídny nárast o 78%, tak v tomto roku sa vysoký počet citácií udržal na úrovni nad 200, čo predstavuje možný začiatok dlhodobého trendu. Potešiteľné je aj to, že zásadný nárast po roku 2021 vidieť najmä v segmente indexovaných citácií, ktoré v roku 2021 predstavovali iba 14%, zatiaľ, čo v roku 2022 už 55% a v roku 2023 to bolo 46% z celkového počtu, čo už je náznak trendu v kvalite našich výstupov.

3.3 Hodnotiace kritérium 3: Počet a kvalita vedeckých výstupov doktorandov

V roku 2023 vyprodukovali v rámci svojej vedeckej činnosti doktorandi našej fakulty celkovo 7 výstupov spadajúcich do nasledujúcich kategórií:

- 6 vedeckých výstupov
- 1 odborný výstup

Celkový podiel vedeckých výstupov doktorandov teda predstavuje 8,5 % z celkového počtu výstupov, čo je oproti minuloročnému podielu na úrovni 4% pozitívny postup. Uvedomujeme si, že tento podiel nie je primeraný, a preto sme v roku 2023 pre doktorandov zorganizovali kolokvium, kde mohli prezentovať svoje vedecké bádanie. Podujatie chceme organizovať na ročnej báze a postupne ho rozšíriť aj na doktorandov z iných fakúlt. Prvé výstupy z tohto kolokvia budú publikované v samostatnom zborníku v roku 2024.

4 Fakulta zodpovedá za vysokú kvalitu vedeckovýskumnej činnosti (DZ 2.4)

Konštitúcia *Veritatis Gaudium*, v zhode s predošlou konštitúciou o vysokých školách *Sapientia christiana*,⁶ stanovuje výskum aj na teologických fakultách ako ich prvoradú úlohu, ktorá má za cieľ v neustálom kontakte s realitou hľadať vhodnejší spôsob ako sprostredkovať náuku

⁶ JÁN PAVOL II.: *Sap. Christ.* prol. III.

dnešným ľuďom žijúcim v rôznych kultúrach.⁷ Preto sa aj na našej fakulte staráme tak o výchovu nových vedecko-výskumných pracovníkov, ako aj o sprostredkovanie teologickej vedy každému človeku dobrej vôle, pričom sa dôsledne vyhýbame akademickému inbreedingu.

4.1 Hodnotiace kritérium 1: Štúdium na 3. stupni

Doktorandské štúdium *katolíckej teológie* v jednotlivých teologických disciplínach má dva stupne – licenciát a doktorát,⁸ pričom podľa platného študijného poriadku na UK ([VP 22/2023](#)) čl. 26, bod 4 zodpovedá licenciátska skúška dizertačnej skúške, čiže predstavuje akoby ekvivalent prvej etapy doktorandského štúdia.⁹ V takto organizovanom doktorandskom programe študovalo v roku 2023 na našej fakulte 20 doktorandov, z ktorých:

- 8 študovalo v licenciátskej fáze štúdia externe
- 2 študovali v doktorskej fáze štúdia dennou formou
- 10 študovalo v doktorskej fáze štúdia externe

V roku 2023 sme na štúdium katolíckej teológie prijali 6 študentov na externú formu štúdia, pričom jeden doktorand je zahraničný. V tomto roku v decembri 2 študenti úspešne ukončili doktorandské štúdium a získali akademický titul PhD., 1 študent úspešne ukončil licenciátske štúdium, bol mu udelený titul ThLic. a postúpil do druhej časti štúdia. Súhrnne teda v závere roku 2023 na našej fakulte študovalo 18 doktorandov, z ktorých 11 je po dizertačnej skúške.

4.2 Hodnotiace kritérium 2: Školiaci pracovníci na 3. stupni akademického štúdia

Doktorandom našej fakulty moderuje štúdium a vedie ich pri písaní ich záverečných prác 12 kvalifikovaných pedagógov. Podľa platného [vnútorného systému zabezpečovania kvality](#) čl. 51, ods. 2a, sú všetci na funkčnom mieste profesora alebo docenta, pričom 10 z nich má plný úväzok na našom pracovisku, jeden je na čiastočný úväzok a jeden je prizvaný ako odborník z inej inštitúcie.

Okrem toho jeden pedagóg je školiteľom 3 dizertačných prác na Pápežskej univerzite Antonianum v Ríme a Jeruzaleme a dvaja pedagógovia boli v roku 2023 pozvaní ako oponenti dizertačných a licenciátskych prác na zahraničné akademické inštitúcie.

4.3 Hodnotiace kritérium 3: Habilitačné a inauguračné konania

Habilitačné a inauguračné konania sa na našej fakulte riadia rámcovou smernicou UK č. [24/2021](#), ktorá je akomodovaná pre potreby našej fakulty apropriačnou [prílohou](#) v odbore katolícka teológia.

V roku 2023 sa realizovali podľa týchto kritérií na našej fakulte dve inauguračné prednášky.

Dňa 16.3.2023 sa uskutočnila inauguračná prednáška doc. ThDr. Patrika Maturkaniča, PhD., docenta na Vysoké škole aplikovanej psychológie v Terezíne. Kandidát po schválení vedeckou

---

⁷ FRANTIŠEK: V. G. 5.

⁸ FRANTIŠEK: V. G. 46.

⁹ Porov. Aj: FRANTIŠEK: V. G. 49, §1.

radou fakulty a vedeckou radou UK čaká na vymenovanie za profesora p. prezidentkou (pozn.: bol menovaný za profesora v marci 2024).

Dňa 18.11.2023 sa uskutočnila inauguračná prednáška doc. ThDr. Ľubomíra Hlada, PhD., docenta na UKF v Nitre. Po schválení vedeckou radou našej fakulty kandidát čaká na termín prednášky pred vedeckou radou UK.

V roku 2023 si podal žiadosť o habilitačné konanie a získanie vedecko-pedagogického titulu docent ThDr. Ing. Vladimír Thurzo, PhD. Termín habilitačnej prednášky bol stanovený na 24.1.2024 (pozn.: vymenovaný rektorom UK za docenta od 1.2.2024).

5 Fakulta odovzdáva získané znalosti študentom a verejnosti (DZ 2.4.2 – 3)

Pápež František vo svojej konštitúcii *Veritatis gaudium* naznačuje aj konečný cieľ teologického výskumu. Hovorí, že všetko zvyšovanie kvality vedeckého bádania a zvyšovanie úrovne teologických štúdií a s nimi spojených vied je potrebné najmä preto, aby sa dalo čo najlepšie komunikovať o pravdách evanjelia v konkrétnom kontexte, aby sa tak nestratili pravda, dobro a svetlo, ktoré je možné sprostredkovať aj vtedy, keď ešte nemožno dovidieť na všetko, čo nakoniec osvetlia.¹⁰ Tak sa špecificky teologické, ale v princípe aj každé vedecké poznanie má stať cestou ako čo najpresnejšie a zároveň čo najzrozumiteľnejšie komunikovať poznajú pravdu na ošoh všetkým ľuďom, aby tak stále napredoval integrálny rozvoj celej ľudskej spoločnosti. Preto aj pedagógovia našej fakulty produkujú nielen vedecké výstupy pre odborníkov v ich oblastiach výskumu, ale snažia sa získané poznanie tlmočiť aj populárnejšími formami tak, aby všetci mohli čerpať z poznanej pravdy ošoh a pokrok, teda aby mohli čím viacerí získať ozajstnú *veritatis gaudium* – radosť z pravdy.

5.1 Hodnotiace kritérium 1: Učebné texty

Pre tento účel publikuje fakulta primerané učebnice a učebné texty. V roku 2023 síce vznikla na jej pôde iba jedna publikácia tohto druhu, ale mnohé kvalitné učebné texty vytvorené našimi pedagógmi sú voľne dostupné širokej verejnosti ako elektronické zdroje v online priestore nášho fakultného webu buď ako [e-knihy](#), alebo v ešte modernejšej forme ako [audioknihy](#) či nahrávky.

5.2 Hodnotiace kritérium 2: Vedecké prednášky

V rámci kurzov Nového zákona sa v roku 2023 uskutočnilo niekoľko vedeckých prednášok pre študentov našej fakulty, ktoré viedli renomovaní slovenskí biblisti. Zároveň tak študenti spojeného 1. a 2. stupňa štúdia mali možnosť bližšie spoznať osobnosti a výskum slovenských biblických vedcov.

- 6. marca 2023 hosťoval na fakulte ThDr. Štefan Novotný, PhD., z TF KU v Ružomberku s prednáškou: „Prvý Petrov list“.
- 13. marca 2023 ten istý prednášajúci predniesol online tému: „Druhý Petrov list“.
- 20. marca 2023 prednášal online študentom prof. ThDr. František Trstenský, PhD. z TF KU v Ružomberku na tému: „Listy apoštola Pavla Efezanom a Kolosanom“.

---

¹⁰ FRANTIŠEK: V. G. 5.

- 27. marca 2023 svoju prednášku doplnil témou: „Listy apoštola Pavla Filipanom a Filemonovi“.
- 17. apríla 2023 vystúpil pred študentami ThDr. Ľubomír Majtán, PhD. s témou: „Pastorálne listy“.
- 18. septembra 2023 v rámci otvorenia nového akademického roka predniesol svoju *Lectio magisterialis* doc. ThDr. Petr Mareček, PhD. z CMTF UP v Olomouci na tému: „Ježišovo nebevstoupení v Matoušově evangeliu“.
- 20. novembra 2023 blok biblickej epistulografie doplnil doc. Dr. Juraj Feník, S.T.D. z TF KU v Ružomberku na tému: „List apoštola Pavla Rimanom“.
- Na záver 4. decembra 2023 pre veľký záujem iteroval svoju prednášku: „Listy apoštola Pavla Filipanom a Filemonovi“ prof. ThDr. František Trstenský, PhD.

Projekt [Fakultných štvrtkov](#), ktorý niekoľko ráz ročne prinášal pre študentov prednášky na rôzne aktuálne témy teológie, presťahovaním fakulty do Nitry a novou organizačnou štruktúrou, žiaľ, pozastavil svoju aktivitu, ale snád' sa ho podarí po udomácnení sa na novom pracovisku obnoviť.

5.3 Hodnotiace kritérium 3: Popularizácia vedy

V uplynulom roku publikovali vedeckí pracovníci našej fakulty z celkového počtu 103 výstupov 22 popularizačných prác (priemer 1,1 výstupu na pracovníka) a 11 výstupov iného typu (priemer 0,5 na pracovníka). Mnohé z vedeckých aj popularizačných prác pedagógov našej fakulty sú voľne dostupné na ich [osobných profiloch](#) na webovej stránke našej fakulty, čo veľmi uľahčuje ich šírenie vo verejnosti. Katedra praktickej teológie sa zapojila aj do tvorby učebných materiálov náboženskej výchovy v školách. Nové slovenské preklady kníh Písma, na ktorých spolupracovali pedagógovia z Katedry biblických vied, preberajú a vydávajú komerčné vydavateľstvá.

Pedagógovia počas celého roka konali popularizačné prednášky pre laickú verejnosť na biblické a iné teologické témy, najmä na platformách farností a dekanátov, kňazských rekolekcií, stretnutí učiteľov náboženskej výchovy, školských projektov a univerzitných pastoračných centier.

Všetky katedry pravidelne realizujú aj popularizačné projekty, predovšetkým prostredníctvom príspevkov v printových periodikách (najmä Katolícke noviny, denník Postoj, lokálne periodiká), televízie a rozhlasu (RTVS, TV Lux, TA3, Rádio Lumen, Vatikánsky rozhlas, lokálne televízie, najmä TV Nitrička), ako aj podcastových či iných internetových platformách. Mnohé z týchto aktivít je možné sledovať aj mimo reálneho času, nakoľko sú dostupné v [online priestore](#) našej fakulty.

6 Závery

Na záver možno skonštatovať, že v ostatných rokoch sa viac-menej stabilizoval vedecký kolektív, najmä pokiaľ ide o profesorov a docentov, čo výhľadovo umožňuje iniciovať aj dlhodobejšie vedecko-výskumné projekty. V uplynulom roku sa preto začali pracovníci našej fakulty pravidelne uchádzať o finančnú podporu s vlastnými vedeckými projektami s približne 50 % úspešnosťou ich schválenia, ktorú by sme do budúcnosti vzhľadom na nadobudnuté skúsenosti chceli zvýšiť. Z tohto postupného nárastu vedeckej činnosti potom vyplýva aj rozmáhajúca sa publikačná činnosť, ktorá sa zatiaľ stabilizovala na úrovni cca 5 výstupov na osobu, z ktorých asi tretinu predstavujú popularizačné aktivity a dve tretiny tvoria vedecké

výstupy. Ich kvantitu považujeme za primeranú a je potrebné zamerať sa na ich kvalitu. Z nich je už asi polovica publikovaná v indexovaných médiách a aj fakulta sama vydáva jeden vedecký a jeden indexovaný časopis. Publikovanie vedeckých výstupov v renomovaných periodikách potom následne prináša aj vyšší počet ohlasov, ktorý dnes predstavuje priemerne 10 ohlasov na pracovníka ročne, pričom už takmer polovica je indexovaných v databázach. V tejto oblasti je ešte stále priestor pre rast. To indikuje aj rozvoj medzinárodnej spolupráce a potrebu mobility študentov i pedagógov, ktorá je dlhodobou problematickým bodom našej činnosti. Pedagógovia sú totiž často viazaní na pastoračnú službu, ktorá im nedovoľuje na dlhšie opustiť post správcov farností, a študenti si väčšinou zároveň vykonávajú povinnú formáciu v kňazských seminároch, ktorá je nevyhnutnou podmienkou pre ich uplatnenie v pastorácii na pozícii kňaza. Aj napriek týmto špecifikám sa však podarilo uzavrieť nové zmluvy o spolupráci s verejnými univerzitami v európskom priestore. Naším cieľom v budúcnosti je mať uzavreté bilaterálne dohody o spolupráci a mobilite aspoň s jednou inštitúciou v každej krajine, s ktorou Slovensko susedí. Budeme sa usilovať aktívnejšie vystupovať aspoň na poli krátkodobých pobytov a mobilit, ktoré lepšie zodpovedajú povahe a zameraniu našej fakulty. Celkovo sú však dlhodobé ciele a ich hodnotiace kritériá dosahované na primeranej úrovni a na základe uvedených sa dá objektívne skonštatovať, že sa síce pomaly, ale kontinuálne zlepšujeme.

V Bratislave 18. apríla 2024

Doc. Mgr. Róbert Horka, PhD.
prodekan pre vedu a zahraničné vzťahy